

A historical map of Europe from the 15th to 18th centuries, featuring various geographical labels like 'EVROPA recenti descripta', 'ASIA', 'AFRICA', and 'MARE MEDITERRANEUM'. The map is surrounded by decorative vignettes of people in period clothing. Overlaid on the map is the title 'ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ' in large, bold, multi-colored letters (red, blue, green, black).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

15^{ος} – 18^{ος} ΑΙΩΝΑΣ

ΑΝΑΔΥΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΟΝΑΡΧΙΩΝ

Η **Ευρώπη** είναι διαιρεμένη σε πολλές μικρές ή μεγάλες **ηγεμονίες** κατά τον Μεσαίωνα. Μετά από πολλούς πολέμους διαμορφώνεται σιγά-σιγά η αντίληψη για το **έθνος-κράτος** που θα πάρει συγκεκριμένη μορφή κατά τον 19^ο αιώνα.

Οι διάφοροι **ηγεμόνες** στην προσπάθειά τους να συγκροτήσουν ένα ενιαίο κράτος θα **καταπολεμήσουν** κάθε προσπάθεια που μπορεί να θεωρηθεί διασπαστική.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

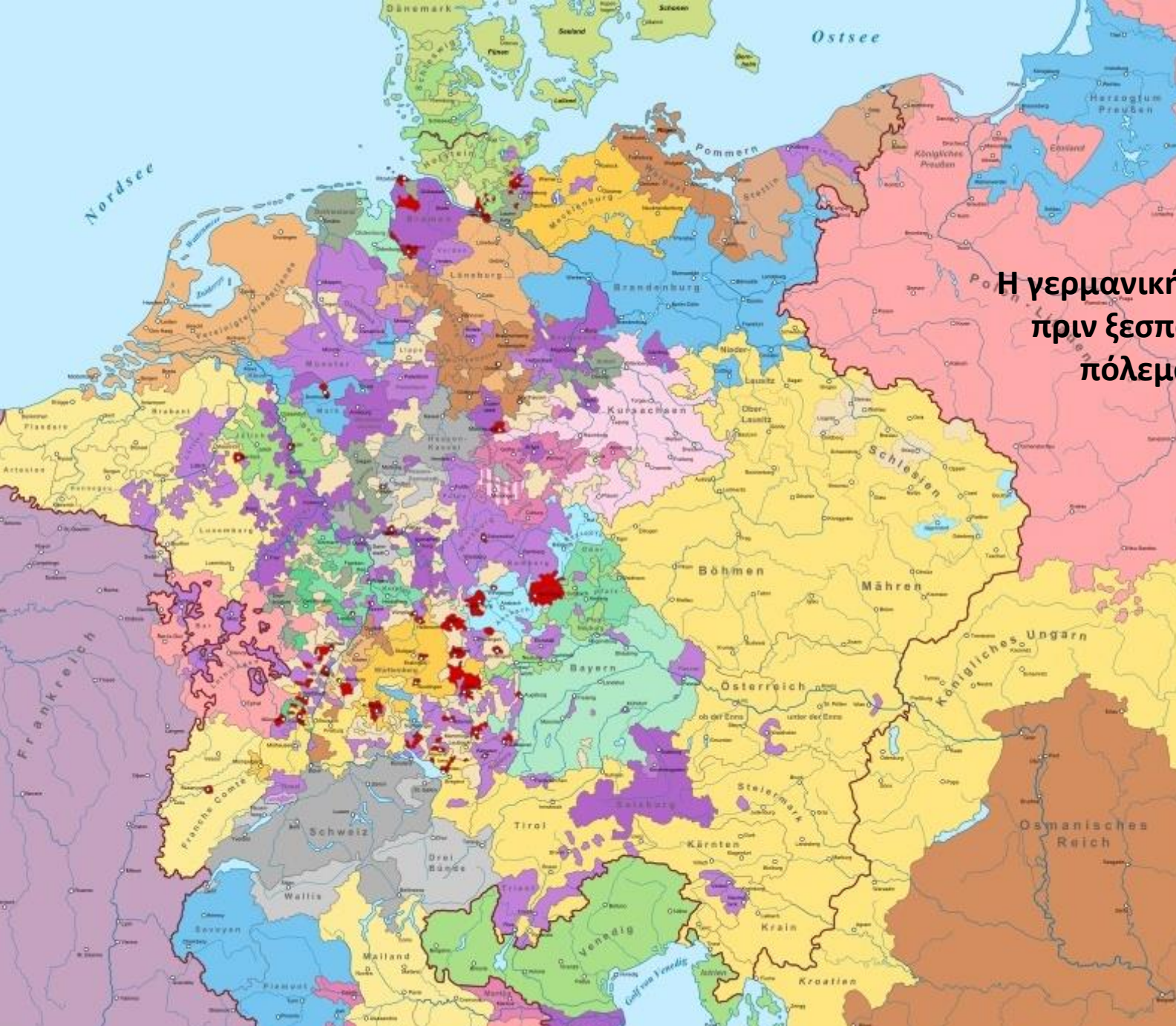
Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η συνέχιση της **καταπίεσης** των **προτεσταντών**, που συνεχίστηκε και τον 17^ο αιώνα.

Στη Γερμανία ξεσπά ο **τριακονταετής πόλεμος** (1618-1648) μεταξύ **ρωμαιοκαθολικών** και **προτεσταντών**, ο οποίος όμως λαμβάνει γρήγορα **πανευρωπαϊκές** διαστάσεις. Ο πόλεμος αυτός θα λήξει με τη συνθήκη της Βεστφαλίας.

Η αφορμή του 30ετούς πολέμου ήταν η «εκπαράθρωση» της Πράγας:
Οι προτεστάντες πετούν από το παράθυρο του 2^{ου} ορόφου της
αυτοκρατορικής έδρας τους απεσταλμένους του αυτοκράτορα

Πηγή εικόνας: <https://www.planet-wissen.de/kultur/mitteleuropa/prag/pwiewaswarderpragerfenstersturz100.html>

Η γερμανική αυτοκρατορία
πριν ξεσπάσει ο 30ετής
πόλεμος το 1618

Η ΕΙΡΗΝΗ ΤΗΣ ΒΕΣΤΦΑΛΙΑΣ

Με την ειρήνη της Βεστφαλίας του **1648** έλαβε τέλος ο 30ετής πόλεμος, ο οποίος κατέστρεψε σχεδόν ολοκληρωτικά τη γερμανική ύπαιθρο.

Η δύναμη του αυτοκράτορα της **Γερμανίας** περιορίστηκε αρκετά, η Γερμανία έχασε εδάφη, ανεξαρτητοποιήθηκαν η **Ελβετία** και η **Ολλανδία** και επικράτησε θρησκευτική ελευθερία και ισότητα μεταξύ των διαφόρων δογμάτων.

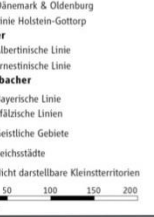

Ολλανδοί και **Ισπανοί** απεσταλμένοι ορκίζονται στην τήρηση της ειρήνης της Βεσπφαλίας
Πίνακας του Gerard ter Borch, 1648, Rijksmuseum, Amsterdam, Ολλανδία

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Gerard_ter_Borch

ΤΑ ΘΕΙΛΙΓΑ ΡΩΜΑΙΚΑ ΡΕΙΧ (1648) nach Abschluss des „Westfälischen Friedens“

Grenze des Heiligen Römischen Reiches	AC = Abtei Corvey	GN = Reichstadt	KÖ = zu Erzbm. Köln
Österreichische Linie	AE = Abtei Essen	GN = Reichstadt	LH = Land Hadeln
Spanische Linie	BA = zu Bistum Bamberg	GR = Grafschaften Reuß	LO = zu Hzm. Lothringen
Brandenburgische Linie	BR = zu Bistum Brixen	GS = Grafschaften Reuß	MB = zu Mtft. Baden
Fränkische Linie	FB = Reichsstadt Friedberg	MZ = zu Erbzm. Mainz	PE = Probstei Ellwangen
Schwäbische Linie	FI = Fürstentum Isenburgh	GW = Graftschaft Waldeck	SO = Grafschaften Solms
Dänemärk & Oldenburg	FL = Fürstentum Lichtenstein	HD = zu Lgt.	SY = Grafschaften Sayn
Dänische Linie Holstein-Gottorp	FR = zu Bistum Freising	HE = Hessen-Darmstadt	WI = Grafschaften Wied
Albertinische Linie	GB = Graftschaft Bentheim	HK = Hansestadt Hamburg	WT = zu Hzm. Würtemberg
Ernestinische Linie	GL = Grafschaften Lippe	HL = Hansestadt Lübeck	WU = zu Bistum Würzburg
Isbacher	GM = Graftschaft Mansfeld		SK = Schwaifene Flächen = Sonderstatus

Η γερμανική αυτοκρατορία
 μετά την ειρήνη της
 Βεστφαλίας του 1648

Πηγή εικόνας: <https://blogs.transparent.com/german/untranslatable-german-der-flickenteppich/>

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στην Αυστρία οι **προτεστάντες** συνεχίζουν να καταδιώκονται συστηματικά, ενώ στη **Γαλλία** ο βασιλιάς **Λουδοβίκος ΙΔ'** αναιρεί το 1685 το **διάταγμα της Νάντης** και **απαγορεύει** τον **προτεσταντισμό**. Έτσι οι **Γάλλοι προτεστάντες** αναγκάζονται εκ νέου να εγκαταλείψουν τη **Γαλλία**.

Από τις αρχές όμως του 18^{ου} αιώνα τα κράτη ακολουθούν μια πιο ανεκτική θρησκευτική πολιτική.

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Οι συγκρούσεις όμως μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών συνεχίστηκαν και οι λόγοι ήταν:

- 1 η απόκτηση οικονομικής ισχύος,
- 2 η απόκτηση κυρίαρχης θέσης στην Ευρώπη
- 3 και η απόκτηση παγκόσμιας υπεροχής

Οι ανταγωνισμοί των ευρωπαϊκών κρατών ήταν μεγάλοι, κυρίως μεταξύ της **Αγγλίας** και της **Γαλλίας**.

Η ναυμαχία του Leghorn (Livorno) μεταξύ Ολλανδών και Άγγλων το 1653
Πίνακας του Reinier Nooms, 1653-1664, Rijksmuseum, Amsterdam, Ολλανδία

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Anglo-Dutch_Wars

Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΟΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ

Οι **Οθωμανοί** μετά την κατάληψη της **Πόλης** κατέκτησαν όλη τη Βαλκανική και έφτασαν στον **Δούναβη**. Αμέσως αποτέλεσαν κοινό **εχθρό** για τους **Ευρωπαίους**. Οι **Οθωμανοί** πολιόρκησαν – χωρίς επιτυχία – δύο φορές τη Βιέννη (1529 και 1683) και έκτοτε βρίσκονται σε συνεχή υποχώρηση στα ευρωπαϊκά εδάφη.

Τον αγώνα εναντίον των **Οθωμανών** αναλαμβάνει πλέον μία νέα δύναμη: η **τσαρική Ρωσία**.

Η πρώτη πολιορκία της Βιέννης - Έργο του Niklas Meldeman (1530)

[https://www.geschichtewiki.wien.gv.at/Erste_Tuerkenbelagerung_\(1529\)](https://www.geschichtewiki.wien.gv.at/Erste_Tuerkenbelagerung_(1529))

Οι κατακτήσεις των Οθωμανών από τον 15^ο έως τον 17^ο αιώνα

Πηγή αρχικής εικόνας: https://de.wikipedia.org/wiki/Zweite_Wiener_Tuerkenbelagerung

Η δεύτερη πολιορκία της Βιέννης 1683 – Πίνακας του Frans Geffels, μεταξύ 1683 και 1694

https://de.wikipedia.org/wiki/Zweite_Wiener_Tuerkenbelagerung

Πολωνοί ιππείς επιτίθενται – Καλλιτεχνική απεικόνιση του Mariusz Kozik

Πηγή εικόνας: <http://www.lacedemon.info/galeria/>

ΟΙ ΚΟΖΑΚΟΙ ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΣΕ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

Πίνακας του Ilya Repin, 1880-1891, Εθνικό Ρωσικό Μουσείο, Αγία Πετρούπολη, Ρωσία

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Reply_of_the_Zaporozhian_Cossacks

Τι σχέση έχουν τώρα
τα κρουασάν; Μας
έκοψε η πείνα;

Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΟΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ

Οι **Ευρωπαίοι** όμως, πέρα από τις πολεμικές συγκρούσεις με τους **Οθωμανούς** στην Ευρώπη, συνάπτουν διάφορες εμπορικές συμφωνίες, τις **Διομολογήσεις**, με ευνοϊκούς όρους για τους Ευρωπαίους.

Η **Οθωμανική Αυτοκρατορία** υπέγραφε με τους **Ευρωπαίους** συμφωνίες εκμετάλλευσης της αυτοκρατορίας, αποικιακού χαρακτήρα με μοναδικό αντάλλαγμα τη φιλία τους.

ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΑΠΟΛΥΤΑΡΧΙΑΣ

Οι νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν τον 16ο αιώνα ευνόησαν στην **Ευρώπη** τη βαθμιαία εδραίωση της **απολυταρχίας**.

Το πολιτειακό αυτό σύστημα θριάμβευσε με τη συνεργασία των ηγεμόνων σε βάρος των ευγενών, των τοπικών διοικήσεων και των αστών.

Η απολυταρχία απλώθηκε σε μεγάλο μέρος της Ευρώπης με πολλές παραλλαγές.

ΑΠΟΛΥΤΑΡΧΙΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Στη **Γαλλία** η μοναρχία ενισχύεται συνεχώς μετά το τέλος του 100ετούς πολέμου και ο απολυταρχισμός φθάνει στο απόγειό του με τον **Λουδοβίκο ΙΔ'** (1638-1715), που θεωρεί τον εαυτό του αντιπρόσωπο του Θεού στη **Γαλλία**.

Η βασική αρχή του: **ένας** βασιλιάς, **μία** πίστη, **ένας** νόμος. Ασκεί απόλυτο έλεγχο σε όλους τους τομείς της κρατικής δραστηριότητας και ταυτίζει το κράτος με το βασιλικό αξίωμα.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΙΔ΄
(1638 – 1715)
Βασιλιάς της Γαλλίας

Είπε το περίφημο
«L'État, c'est moi»,
δηλαδή, το κράτος είμαι εγώ

Πίνακας του Hyacinthe Rigaud, 1701,
Μουσείο Λούβρου, Παρίσι

ΑΠΟΛΥΤΑΡΧΙΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Σταδιακά ο πολιτικός και κοινωνικός βίος της **Γαλλίας** γνωρίζει κρίση. Το απολυταρχικό καθεστώς πλήττει τα συμφέροντα:

- της **αστικής τάξης**
- των **αγροτών** και
- μερίδας της **αριστοκρατίας**.

Η επιδίωξη ριζικών αλλαγών εκφράζεται με το κίνημα του **Διαφωτισμού** και κορυφώνεται προς το τέλος του 18^{ου} αιώνα με τη **Γαλλική Επανάσταση** το **1789**.

14 Ιουλίου 1789: Έφοδος της Βαστίλης – Έναρξη της Γαλλικής Επανάστασης

Πηγή εικόνας: <https://quotesgram.com/the-storming-of-bastille-quotes/>

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Η βασιλεία στην **Αγγλία** ήταν ηπιότερη, γιατί ίσχυαν περιορισμοί στην εξουσία του βασιλιά, ειδικά μετά την υπογραφή της **Magna Carta** το 1215.

Η προσπάθεια του στέμματος να προχωρήσει:

- σε θρησκευτικές διώξεις
- σε παραμερισμό του κοινοβουλίου
- και άσκηση απολυταρχικής διακυβέρνησης προκάλεσε εμφύλιο πόλεμο.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Ο εμφύλιος πόλεμος κράτησε 7 χρόνια (1642-1649) και είχε ως αποτέλεσμα την **κατάργηση** της **βασιλείας**.

Ο επικεφαλής των αντιμοναρχικών δυνάμεων **Όλιβερ Κρόμβελ** κυβέρνησε δικτατορικά τη **Δημοκρατία της Αγγλίας, της Ιρλανδίας και της Σκοτίας** μέχρι τον θάνατο του, το 1658, ενώ την επόμενη χρονιά (1659) αποκαταστάθηκε η **μοναρχία**.

Oliver Cromwell (1599 – 1658)

Πηγή εικόνας: <https://www.rmg.co.uk/stories/topics/how-did-oliver-cromwell-die>

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Το 1659 ανέβηκε στον θρόνο ο Κάρολος Β΄ αλλά η **βασιλεία** ήταν πια αποδυναμωμένη απέναντι στο **κοινοβούλιο**.

Το 1679 ο νόμος περί Προσωπικής Ασφάλειας (Habeas Corpus) θεμελίωνε τις **ατομικές ελευθερίες**, όμως ένα πραξικόπημα του βασιλιά προκάλεσε το 1688 την Ένδοξη Επανάσταση.

Η **αστική τάξη** κατόρθωσε να επιβληθεί και να επικρατήσει στην πολιτική σκηνή της **Αγγλίας**.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Η **αστική τάξη** επέβαλε στην Αγγλία:

- τη συνταγματική μοναρχία και
- τον κοινοβουλευτισμό

Τέλος, ένα χρόνο αργότερα η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων (1689) προσδιόριζε ακριβέστερα τα όρια της βασιλικής εξουσίας.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Η Ευρώπη είναι η τρίτη σε μέγεθος περιοχή του κόσμου μετά την **Ινδία** και την **Κίνα**. Η αύξηση του πληθυσμού εξηγείται από:

- 1 τη βελτίωση των εσοδειών
- 2 τη σπανιότερη εμφάνιση επιδημιών
- 3 τους λιγότερο θανατηφόρους πολέμους

Οι ανάγκες του αυξανόμενου πληθυσμού και η αύξηση της ζήτησης πρέπει να ικανοποιηθούν από τους παραγωγούς.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το 90% του πληθυσμού ζει στην ύπαιθρο και ασχολείται με τη γεωργία. Από τον 18^ο αιώνα εφαρμόζονται **νέες μέθοδοι καλλιέργειας** και η ανάπτυξη της βιοτεχνίας στις πόλεις δημιουργεί το φαινόμενο της **αστυφιλίας**, και πολλοί αγρότες αναζητούν μία καλύτερη τύχη στις πόλεις ως **εργάτες**. Αυτό το φαινόμενο θα ενισχυθεί με την ανάπτυξη της **βιομηχανίας**.

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Στις αρχές του 18^{ου} αιώνα η βιοτεχνία έχει παραδοσιακό, τοπικό χαρακτήρα και στηρίζεται στην οικογένεια. Με την **εκμηχάνιση** όμως, δηλαδή:

- 1 τη χρήση μηχανών στην παραγωγή
- 2 τη χρήση γαιάνθρακα (κάρβουνου) και
- 3 τη χρήση του ατμού

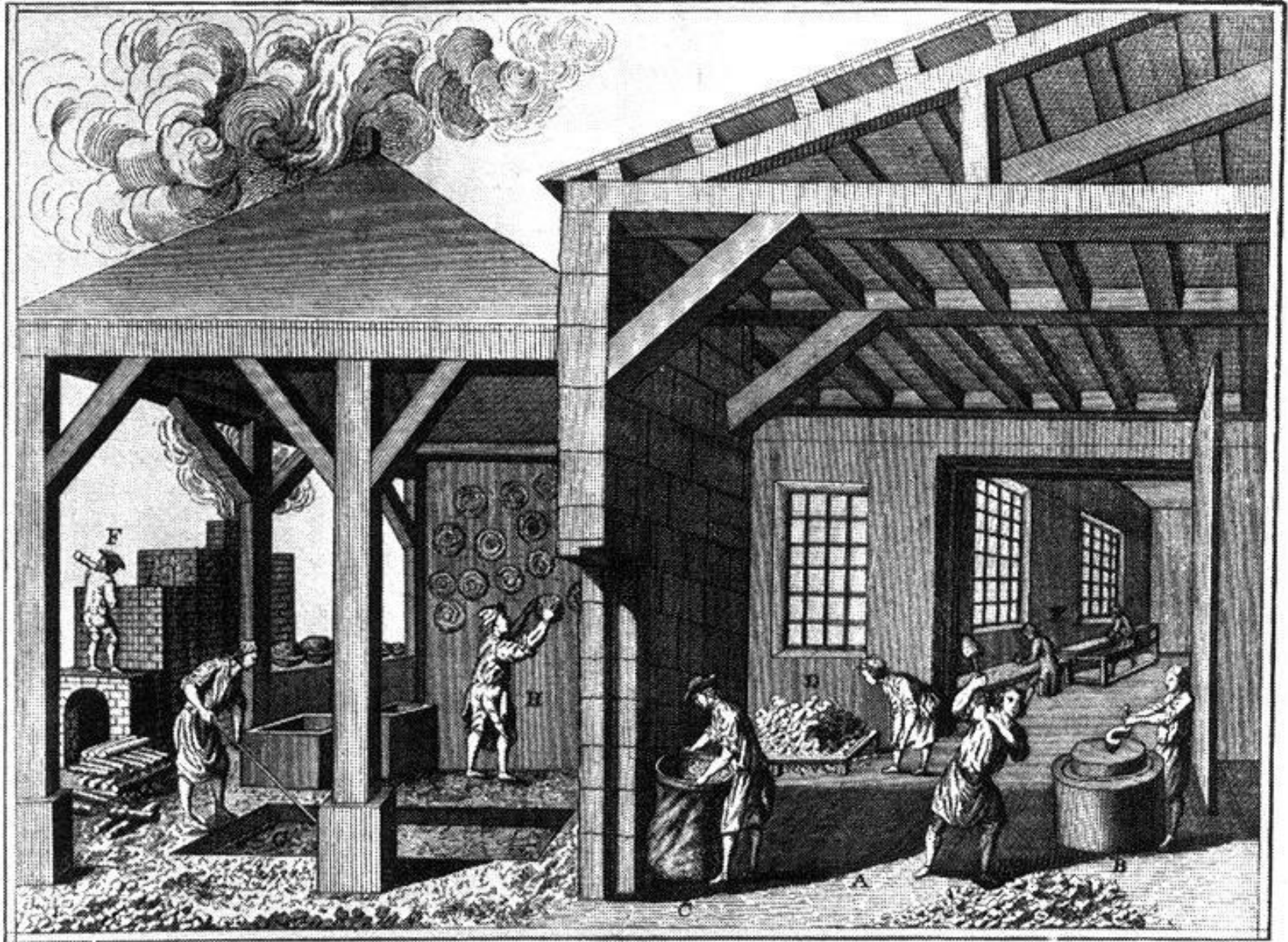
οι βιοτεχνίες μετατρέπονται σε βιομηχανίες.

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η βιοτεχνία και η βιομηχανία, δηλαδή ο τομέας της μεταποίησης, αποτελούν τον βασικό άξονα της **οικονομικής πολιτικής** των χωρών της Ευρώπης.

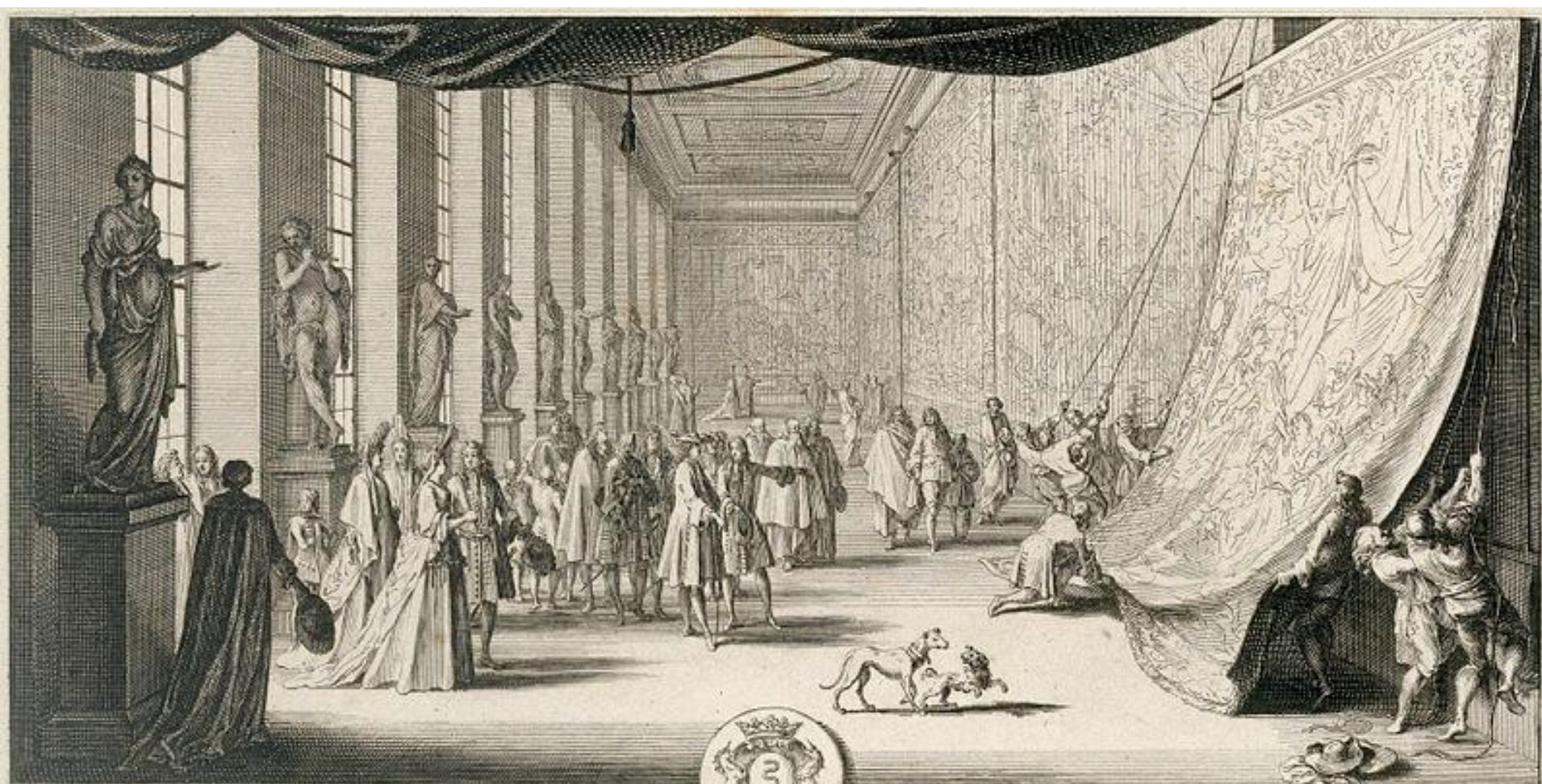
Οι κυριότεροι τομείς είναι:

- 1 η υφαντουργία
- 2 η μεταλλουργία

Βιοτεχνία πορσελάνης στη Σαξονία στις αρχές του 18^{ου} αιώνα

Πηγή εικόνας: <https://de.wikipedia.org/wiki/Manufaktur>

Sculpsit le Clerc fecit

LA GALERIE DE L'HOTEL
ou l'on
A MONSEIG.^R

ROYAL DES GOBLINS
suiv. voir
COLBERT

MARQUIS DE VILLACERF ET DE PAYENS, SEIGNEUR DE S^T.MEMIN, COURLANGUE, LA COUR, S^T.PHAL, FONTAINE ET AUTRES LIEUX: CONSEILLER DU ROY EN SES CONSEILS,
PREMIER MAISTRE D'HOTEL DE LA FEUE REINE, SURINTENDANT ET ORDONNATEUR GENERAL DES BASTIMENS, JARDINS, ARTS ET MANUFACTURES DE SA MAIESTE.

Quelques actions d'Alexandre representees en Tapisseries sur les Tableaux de Monsr. le Brun

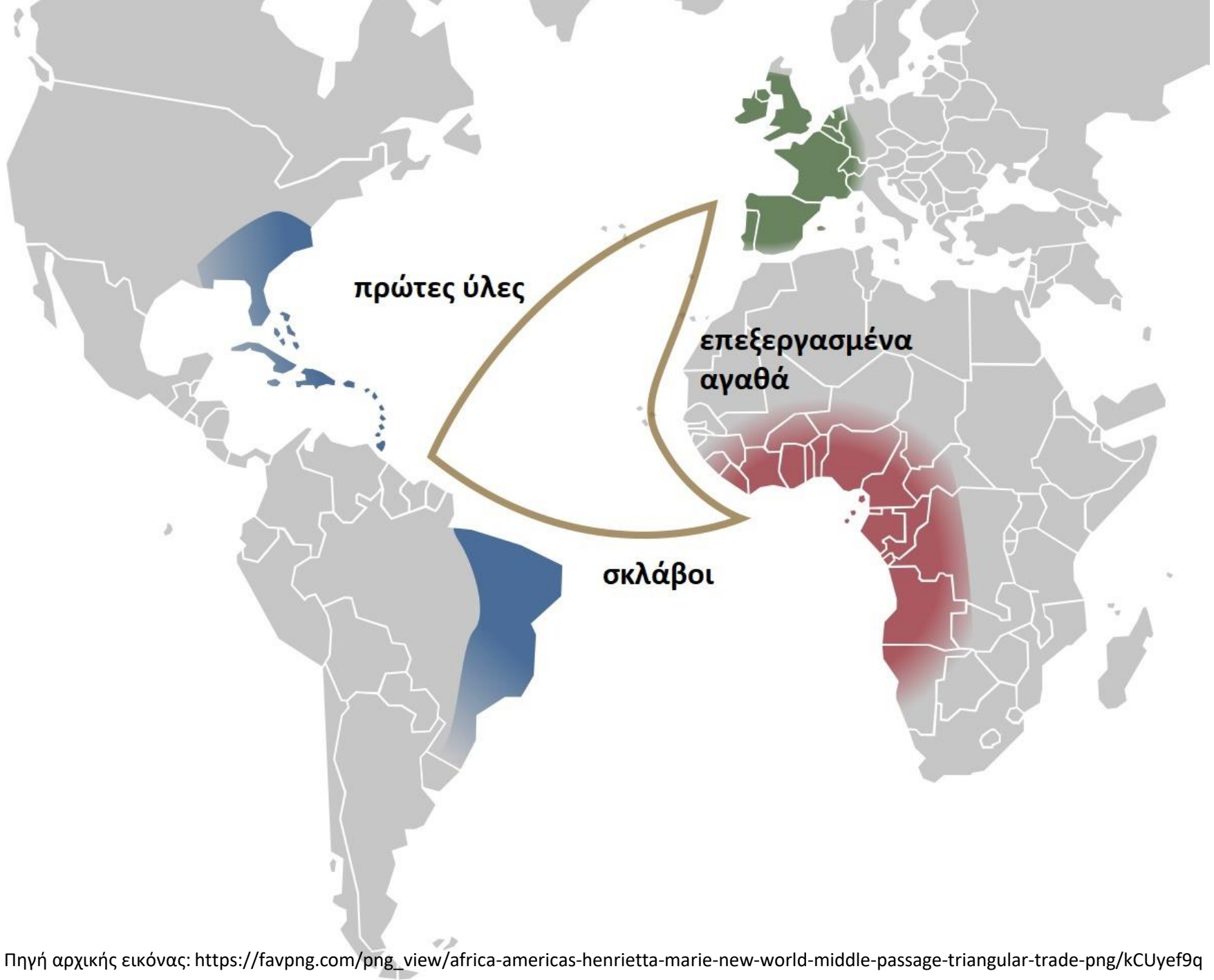
Χαλκογραφία του Sébastien Leclerc του 1665, που δείχνει τον Edouard Colbert να επισκέπτεται εκθετήριο ταπήτων στο ξενοδοχείο Hôtel des Gobelins – Μητροπολιτικό Μουσείο Νέας Υόρκης

Πηγή εικόνας: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sebastien_Leclerc_I,_Colbert_Visiting_the_Gobelins,_ca._1665.jpg

ΕΜΠΟΡΙΟ

Οι θαλάσσιοι εμπορικοί δρόμοι που ήταν στα χέρια **Ισπανών** και **Πορτογάλων** περνούν από τον 17^ο αιώνα στους **Ολλανδούς**, τους **Άγγλους** και τους **Γάλλους**.

Το εμπόριο με τις αποικίες της Αμερικής γνωρίζει μεγάλη άνθηση, αλλά η πλέον **κερδοφόρα** δραστηριότητα είναι για τους **Ευρωπαίους** το λεγόμενο **τριγωνικό εμπόριο**, γιατί διεξάγεται σε τρεις φάσεις μεταξύ **Ευρώπης**, **Αφρικής** και **Αμερικής**:

ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Οι Ευρωπαίοι μεταφέρουν στην Αφρική μικροεμπορεύματα, από εκεί αγοράζουν σκλάβους που τους ανταλλάζουν στην Αμερική με αποικιακά προϊόντα (ζάχαρη, καφέ κ.ά.), τα οποία στη συνέχεια μεταφέρουν στην Ευρώπη.

Σκλάβοι μεταφέρονται από την Αφρική στην Αμερική – Έγχρωμη εκτύπωση βασισμένη σε πίνακες του George Morland, 1788 – Εθνικό Ναυτικό Μουσείο, Λονδίνο, Αγγλία

Πηγή εικόνας: https://www.nationalarchives.gov.uk/pathways/blackhistory/africa_caribbean/docs/slave_trade.htm

Μαύροι αιχμαλωτίζουν μαύρους – Πίνακας άγνωστου καλλιτέχνη, 1859

Πηγή εικόνας: <https://www.spiegel.de/fotostrecke/afrikaforscher-gustav-nachtigal-bei-den-sklavenjaegern-fotostrecke-135520.html>

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ – ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Οι ευρωπαϊκές χώρες **εισάγουν**:

- πρώτες ύλες,
- καρυκεύματα και
- άλλα αποικιακά προϊόντα

ενώ **εξάγουν**:

- υφάσματα
- είδη μεταλλουργίας και
- διάφορα βιομηχανικά προϊόντα

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΜΕΡΚΑΝΤΙΛΙΣΜΟΣ

Τον 18^ο αιώνα η **Αγγλία** κατέχει το 26% του ευρωπαϊκού εμπορικού στόλου, ενώ η **Γαλλία** ακολουθεί στη δεύτερη θέση συγκεντρώνοντας το 21%.

Όμως οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών είναι περιορισμένες τον 16ο και 17ο αιώνα, γιατί οι χώρες ακολουθούν την πολιτική του **μερκαντιλισμού** ή προστατευτισμού, δηλαδή **ενισχύουν** τις **εξαγωγές** και **αποθαρρύνουν** με διάφορα μέτρα τις **εισαγωγές** προϊόντων.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ως **βιομηχανική επανάσταση** ονομάστηκαν οι **οικονομικές**, **κοινωνικές** και **τεχνολογικές** εξελίξεις που συνέβησαν στο δεύτερο μισό του 18^{ου} αιώνα και άλλαξαν **ριζικά** τις ζωές των ανθρώπων.

Η **βιομηχανική επανάσταση** ξεκίνησε πρώτα από την **Αγγλία** και επεκτάθηκε κατά το 19ο αιώνα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

ΕΡΓΑΤΕΣ ΣΕ ΧΥΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Πίνακας του Adolph Menzel, 1875, Alte Nationalgalerie, Βερολίνο

Πηγή εικόνας: <https://www.artatberlin.com/en/portfolio-item/adolph-menzel-steel-rolling-mill/>

ΕΥΡΩΠΗ: Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ

Οι μεγάλοι ιδιοκτήτες της γης:

- ευγενείς
- κλήρος
- αστοί

απολαμβάνουν εισοδήματα από τις ιδιοκτησίες τους και εισπράττουν φόρους από τους χωρικούς.

Στη δυτική Ευρώπη οι χωρικοί είναι **ελεύθεροι**, ενώ στην ανατολική είναι **δουλοπάροικοι** και υποβάλλονται σε **αγγαρείες** και βαρύτερη φορολογία.

R. Christy

Ρώσοι χωρικοί στις αρχές του 20^{ου} αιώνα

Ρώσοι χωρικοί πλέκουν καλάθια μπροστά από τα σπίτια τους το 1900 – Φωτογραφία εποχής

Πηγή εικόνας: <https://www.vintag.es/2014/11/life-in-russia-from-between-1900s-and.html>

Ρώσοι χωρικοί σέρνουν πλοίο στον Βόλγα ποταμό - Πίνακας του Ιlya Repin
Ρωσικό Εθνικό Μουσείο, Αγία Πετρούπολη

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Ilya_Repin

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ

Τα οικονομικά οφέλη των εξελίξεων του 17ου και 18ου αιώνα καρπώνονται οι **ευγενείς** και κυρίως η **αστική τάξη**, η οποία θα κυριαρχήσει στις εξελίξεις στην Ευρώπη.

Οι υπόλοιποι άνθρωποι, **χωρικοί**, **εργάτες** και **τεχνίτες** ζουν σε άθλιες συνθήκες και συχνά δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν ακόμα και τα απολύτως αναγκαία.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΡΙΩΝ ΤΑΞΕΩΝ

Οι κοινωνίες στην **Ευρώπη** μέχρι και τον 18ο αιώνα χωρίζονται βασικά σε τρεις τάξεις:

- 1 των ηγεμόνων
- 2 των ευγενών και του κλήρου
- 3 του λαού

Υπήρχαν μικρές διαφορές στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά από χώρα σε χώρα, αλλά **κοινό γνώρισμα** σε όλες τις χώρες ήταν η **άνιση κατανομή** του πλούτου.

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Dr. Γεωργία Μιχαήλ (ΠΕ02)